

De essay-opdrachten

Met enige vertraging, waarvoor excuses, zijn hier dan toch de paper-onderwerpen voor het vak *Helden, Schurken en Slachtoffers*. U mag een van deze onderwerpen kiezen en daarover een paper schrijven van ten hoogste 3000 woorden. Een korter paper mag: uw paper wordt beoordeeld op kwaliteit, niet op omvang. Daarbij zij wel opgemerkt dat de vereiste diepgang natuurlijk moeilijker in een zeer kort, dan in een langer paper te verwezenlijken is.

De deadline is 9 januari.

Onderwerp 1: Schuld en holocaust. In de historiografie van de Holocaust speelt de schuldvraag, zij het vaak op de achtergrond, altijd een prominente rol. Lag de verantwoordelijkheid voor de massamoord op miljoenen joden primair bij een relatief kleine groep fanatici in de top van het Derde Rijk en de SS, of zijn Duitsers collectief verantwoordelijk. En als Duitsers dat zijn, hoe zit het dan met de verantwoordelijkheid van, bij voorbeeld, Nederlanders en Oekrainers? Identificeer de voornaamste standpunten in deze discussie, en kom tot een afgewogen oordeel.

Onderwerp 2: Wie won? Het Derde Rijk is verslagen door een alliantie van, overwegend, westerse democratieën en de USSR. Deze alliantie was een verstrandshuwelijk, en kort na de oorlog stonden de vroegere strijdmakkers lijnrecht tegenover elkaar. In de na-oorlogse beoordeling ontstond daardoor meteen een interessant vraagstuk: hebben nu de Sovjets, of de Westerlingen Duitsland verslagen? Onderzoek de verschillende visies op de relatieve bijdrage van de verschillende geallieerden en beoordeel de merites van de verschillende standpunten.

Onderwerp 3: Wat, en wie, is een collaborateur? De Duitse bezetting van Frankrijk, België, Nederland, Denemarken en Noorwegen plaatste veel inwoners van die landen voor een dilemma: moest er zo mogelijk met de bezetter worden samengewerkt, of moest deze te allen tijde te vuur en te zwaard worden bestreden? In de geschiedschrijving in deze landen zijn de gemaakte keuzes zeer verschillend beoordeeld. Kies ten minste twee landen en onderzoek wat daar als gerechtvaardigde samenwerking, en wat als verraderlijke collaboratie wordt beschouwd. Verklaar de verschillen.

Onderwerp 4: Japan: bevrijder of bezetter? Japan veroverde tijdens de Tweede Wereldoorlog grote delen van Azië. In veel van de bezette gebieden maakte Japan propaganda waarin deze veroveringsbeweging werd beschreven als een bevrijding van

koloniale overheersing. Dat was wel een erg eenzijdige voorstelling van zaken, maar dat laat onverlet dat veel van de door Japan bezette landen daarna snel onafhankelijk werden. Kies een nieuw-onafhankelijk aziatisch land en onderzoek hoe de geschiedschrijving in het land zelf, en in de vroegere kolonisator, de Japanse rol als 'bevrijder' wordt beoordeeld.

Onderwerp 5: Geallieerde oorlogsmisdaden. De geallieerde overwinning op de asmogendheden wordt door de overgrote meerderheid van historici zeer positief beoordeeld. Dat wil niet zeggen dat de manier waarop die overwinning is behaald zonder meer goedgekeurd wordt. Vooral het bombarderen van burgerdoelen (Dresden, Hiroshima, etc.) wordt door velen achteraf zelfs als een oorlogsmisdaad beschouwd. Is dat terecht? Onderzoek hoe de militaire operaties van de geallieerden door verschillende historici worden beoordeeld, en vorm u een oordeel.

Onderwerp 6: Historikerstreit? Wat nou *Historikerstreit*? De Duitse *Historikerstreit* was een debat over geschiedschrijving, maar werd voor een groot deel door niet-historici gevoerd. Heeft dat de loop van het debat beïnvloed? Zoude n de standpunten van Ernst Nolte anders gewaardeerd zijn als het debat binnen de kring van vakgenoten was gebleven, en zo ja, wat is het verschil?